

безпеку перевізного процесу, зменшити негативний вплив транспорту на довкілля, а також у повній мірі реалізувати транзитний потенціал України.

Література

1. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року від 11 липня 2013р. №548-р/Кабінет Міністрів України/ ОВУ №61, 2013 (20.08.13)
2. <http://www.ukrstat.gov.ua> // офіційний інтернет-сайт Державного комітету статистики України

Василь КОПИТКО

Дніпропетровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Перехід до інноваційного розвитку економіки всіх рівнів – від суб'єктів економічної діяльності, регіонів та національної економіки – забезпечує сталий розвиток держави і відповідно стає довготривалою, об'єктивно зумовленою світовою тенденцією. Сучасний стан світової економіки характеризується динамічністю, високим рівнем конкуренції і технологічності. У цих умовах особливого значення набувають гнучкість, адаптивність і креативність суб'єктів регіональної економіки, направлених на розробку і впровадження інновацій. Україна визначила інноваційний напрям розвитку, тому метою державної політики є перехід на основі обраних пріоритетів, розгортання ключових елементів національної інноваційної системи.

У 2014 р. кількість підприємств та організацій України, які займалися створенням і використанням передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності, а також використанням раціоналізаторських пропозицій, становила 1757 [1], з яких понад дві третини – промислові підприємства. Однак, з них 106 підприємств, які створили передові технології, що становить лише - 6,03 %. У розрізі регіонів найбільша кількість передових технологій використовувалась у м.Києві (39,7%), Харківській (14,7%) і Дніпропетровській (9,5%) областях. Спостерігається в Україні доволі тривожна ситуація[2]: значно скорочується частка інноваційної продукції в галузях, які зазвичай вважалися дуже активними в плані НДР, перш за все у виробництві машин і обладнання та у хімічній промисловості. Водночас у виробництві інноваційної продукції в Україні почала переважати частка менш наукомістких галузей, таких як виробництво коксу та нафтопереробка.

Щоб протидіяти цій несприятливій динаміці, необхідно інтенсифікувати політичні та економічні зусилля з метою диверсифікації у галузях регіону, які демонструють високу інноваційну складову і мають більш довготривалу перспективу розвитку екологічно чистіших технологій та низьковуглецевого економічного зростання. З міжнародної точки зору очевидно, що Україна ще не виділяє на інноваційну діяльність таку ж велику частку національного доходу, як високорозвинуті країни. Так, питома вага витрат на виконання наукових та

науково-технічних робіт у ВВП України (за даними Євростату за 2014 рік) становило 0,99%, а серед держав-членів ЄС, найвища наукоємність ВВП була у Фінляндії (3,31%), Швеції (3,30%) і Данії (3,06%); менше 1% – у 10 держав-членів, які приєдналися до ЄС 28 з 2004р. і пізніше та у Греції, хоча слід зазначити, що в Словенії рівень наукоємності ВВП був значно вищий середнього ЄС 28 (2,59%). Крім того, у Чехії, Естонії та Угорщині наукоємність ВВП також була вище 1,0% (відповідно 1,91%, 1,74% і 1,41%) [3, с.152]. Це чітко показує, що Україні потрібно значно збільшити обсяг витрат на НДР, якщо вона хоче забезпечити спроможність щодо внутрішнього інноваційного зростання у майбутньому.

Важливою складовою національної інноваційної системи є регіональна інноваційна система, що формує і забезпечує умови для створення та впровадження інновацій в діяльність господарюючих суб'єктів. Інфраструктурні елементи цієї системи значно розширюють можливості підприємств і організацій і, тим самим, сприяють вирішенню багатьох проблем регіону та країни в цілому. Формування і розвиток регіональної інноваційної системи сприяє активізації інноваційної діяльності економічних агентів, ініціює оновлення технологічного укладу, дозволяє вирішувати соціально-економічні проблеми. Головною метою формування є забезпечення сталого розвитку економіки та підвищення якості життя населення на основі використання інтелектуального потенціалу та виробництва.

Необхідно визначити пріоритети інноваційного розвитку економіки регіону на основі кластерного підходу, що представляють собою бідш широкі можливості для соціально-економічного розвитку регіону. Формування і розвиток кластерів, повинні передбачати систему регіональних інноваційних проектів і програм, напрямів інтеграції підприємств у регіоні, що дозволяє забезпечити міжгалузевий перелив капіталу і утворити навколо ключових компаній дещо полюсів зростання.

Слід розробити концепцію управління формуванням регіональної інноваційної системи, що базується на системі теоретико-методологічних положень сучасних концепцій соціально-економічного розвитку: технологічної системи, індустріальних кластерів, інноваційних структур і включає цілі, завдання, функції, фактори, елементи і модель цієї регіональної інноваційної системи. Ця концепція виступатиме в якості теоретичного обґрунтування управління формуванням інновацій в регіоні і відобразатиме напрямки практичного її застосування в регіоні.

Література

1. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України у 2014 році// Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Оцінка інноваційного потенціалу України (Проект «Розбудова спроможності для низьковуглецевого зростання в Україні»)// Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/attachments/contentattachments/2564/UKR_DIWECO_NTP1_Innovation.pdf.

3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2014р.(Статистичний збірник)// Державна служба статистики України. – К, 2015. – 254 с.

Володимир КОСТЕЦЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ринкова економіка неможлива без підприємництва – форми господарювання, котра позитивно впливає на соціально-економічний розвиток суспільства саме через забезпечення зайнятості та добробуту значної частини населення. Тобто підприємницький сектор є гарантом стабільності економіки та підвищення рівня життя її громадян [4, с. 166].

Відмінною рисою сучасної економіки є зростаюча динаміка зовнішнього середовища функціонування бізнесу і ускладнення механізмів її впливу на діяльність підприємницьких структур. При цьому під зовнішнім середовищем системи (підприємницької структури) розуміється сукупність об'єктів, інститутів, що знаходяться за межами системи, зміна ключових властивостей яких може трансформувати стан системи [3, с. 180].

Світова практика дослідження зовнішнього середовища суб'єктів підприємницької діяльності спрямована, насамперед, на оцінку інституційного контексту підприємництва – законодавства, інфраструктури, ринків, державної політики, соціально-культурних стереотипів, а також зовнішніх чинників підвищення ефективності бізнесу – розвиток фінансового ринку і ринку праці, технологічне оснащення, вища професійна, додаткова і бізнес-освіта [1, с. 95]. Індекс легкості ведення бізнесу враховує податкову ситуацію, доступність кредитів, вимоги до контрактів, юридичні процедури, по'язані з відкриттям / закриттям бізнесу, реєстрацією майна, прийомом на роботу співробітників тощо [6].

Проте глобальні тенденції сучасних економічних процесів обумовлюють необхідність врахування все більшої кількості екзогенних змінних підприємницької діяльності. У нестабільному зовнішньому середовищі механізм впливу ризику і невизначеності, що є характерними рисами бізнесу, на процес прийняття управлінських рішень суб'єкта господарювання істотно ускладнюється, оскільки спрогнозувати поведінку ринку та ринкових факторів з високим рівнем достовірності неможливо.

Тому, одним із головних завдань для суб'єктів підприємництва в умовах динамічного, змінного і невизначеного навколишнього середовища є збереження підприємства на досягнутому рівні й уже на цій основі забезпечення безперервності його розвитку.

Підприємництво як самостійна, ініціативна, господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку, виступає як